

Espai d'estudiants | En època de pre-inscripcions a l'escola, és un bon moment per reflexionar sobre l'educació. Això devia pensar el meu nebot quan em va enviar un virulent correu electrònic. Em diu que el seu fill comença secundària i que, pel que sap, hi ha uns tarannàs molt diferents entre els tres centres comarcals; que ell, com a pare responsable, vol exercir el dret a escollir el centre; que és inadmissible que l'Ajuntament envii una carta informativa ambigua i manipuladora sobre el fet de no inscriure l'alumne al centre adscrit; que és molt poc democràtic que la delegació de Girona opti pel camí fàcil de passar-se pel forro els drets del pares a la lliure elecció en lloc d'esbrinar perquè la majoria de pares, els darrers temps, han rebutjat frontalment una de les opcions; que és paradoxal aquesta decisió d'adscripció única amb la futura autonomia de centres. Segurament el meu nebot té raó, però caldria preguntar-li per què cap AMPA ha mostrat de manera feaent la seva disconformitat: per comoditat? perquè veuen en l'escola només un pàrquing? és perquè se'ls ha estovat el sentit democràtic del dret a l'elecció?

ACN

LA SELVA

joan domènech

Arbúcies: el Museu de la Gabella |

D'un temps ençà, la concepció dels museus ha variat. Abans, en línies generals, només es considerava museu aquell lloc on es podien veure peces excepcionals; d'aquí que, quan en un poble parlaven d'obrir una institució d'aquest tipus, la pregunta inevitable era: I què teniu de bo? Ara, a vegades hem passat a l'altre extrem: a un recinte on s'exposa un muntatge de cartó-pedra per explicar un discurs elaborat sota el guiatge d'una empresa que, a cop de talonari, munta el que vols. Possiblement la gràcia estigui en el terme mitjà, és a dir, en el museu que ofereix peces interessants, a vegades no valuoses però identificadores de la vida i del passat del poble o de la contrada, junt amb elements més secundaris que acaben de donar coherència a l'exposició i fer-la més pedagògica. Aquest tipus de museu sol ser el que la gent sent com a cosa seva. És un museu amb ànima. Seria el cas del Museu Etnològic de la Gabella, situat en un edifici del segle XVII d'Arbúcies, amb 15 sales d'exposició permanent que, junt amb la resta de serveis, abracen els 1.800 m² de què disposa l'immoble. M'atreveria a dir que La Gabella, per aquesta singularitat, és, avui, un referent en la museologia territorial i social. Enguany celebra els 25 anys des que fou oberta al públic el 1985. Amb motiu de l'efemèride es pretén continuar la tasca de remodelació i actualització de les instal·lacions iniciada el 2007. El centre ha tingut com a directors successius Josep Manuel Rueda, Jordi Tura i Joaquim

Mateu. L'any 2009 hi han passat 22.000 visitants i els seus serveis diversos han tingut 13.000 usuaris. El museu no sols permet la visita –física i virtual, aquesta darrera a través del seu web– sinó que s'erigeix en el punt d'informació i documentació del Montseny i sota el seu impuls s'han portat a terme importants recerques, algunes traduïdes després en publicacions, com ara l'inventari del patrimoni etnològic (1994-99), la monografia sobre els usos tradicionals de les aigües (2002), l'estudi dels masos, la investigació arqueològica i documental dels castells (especialment el de Montsoriu, excavat des de 1993) i la Torre de la Mora (1996-99), tot sempre dintre de l'àrea del Montseny. La junta del museu és, precisament, un dels elements més dinamitzadors del Patronat del Castell de Montsoriu. Per tot plegat, el museu es converteix en la peça clau per interpretar el territori. Els objectes exposats –autèntics, senzills, però interessants– ens apropen a la vida i a la gent de la contrada. Tant de bo aquesta concepció museística que posa caliu on, d'altra manera, només hi hauria fredor, perduri molt de temps.

LA Cerdanya

erola simon

Puigcerdà, nous espais urbans |

Puigcerdà ha renovat fesomia amb la remodelació de les places del centre històric. Els criteris arquitectònics moderns han interpretat les necessitats del segle XXI i s'han dissenyat uns espais nous, de formes, volums i materials diferents. Tant és així que la remodelació de la plaça de Santa Maria i

Herois ha guanyat la Biennial de Miami d'arquitectura. Tinc poc interès a valorar-ne el resultat arquitectònic, perquè seria tan sols una opinió més, però la polèmica que han generat els canvis m'han fet pensar en l'impacte de les transformacions urbanístiques sobre l'esperit de la gent. En definitiva, les noves formes han esborrat els espais anteriors, que eren plens de vivències i records, eren el paisatge emocional de la població. Sospito que això és el que hi ha de fons en moltes de les crítiques, i m'imagino que no és un fenomen nou. El trasbals és habitual quan s'intervé en l'entorn, tenim indicis que això ha passat sempre; per tant, doncs, cal esperar que passin anys i els nous espais es consolidin socialment.

Estudis universitaris a la Cerdanya

| Aquí dalt, moltes de les propostes dels governants generen escepticisme, i aquesta també; és llàstima. Recentment s'han reunit a la Cerdanya representants de les universitats de Vic i Tolosa de Llenguadoc amb alcaldes i autoritats locals. Junts han llançat la idea d'impulsar la creació d'estudis universitaris a la comarca. És una bona idea. És absolutament necessari per a l'equilibri poblacional d'aquesta zona evitar la sagnia que representa la pèrdua dels actius joves a través dels estudis i les oportunitats laborals que els ofereix la ciutat. Cal generar opcions de vinculació amb el territori i una de les claus és, potser, crear estudis universitaris relacionats amb les activitats econòmiques de la mateixa comarca.

I no es tracta només d'una qüestió de futur laboral. La gent jove és molt activa socialment i cultural, i la seva presència o absència es nota de seguida en el pols de la comunitat. Cap territori es pot permetre el luxe de perdre la seva saba jove.

ACN

Barcelona-Pirineus i un somriure

Pel carrer, escepticisme i rialles per sota el nas. Oficialment, la gran oportunitat a la qual tots ens hem de sumar per si de cas la cosa anés de debò. I per escombrar cap a casa i acabar de convèncer, el gran argument: les infraestructures. El túnel de Toses, el desdoblament de l'Eix del Llobregat, la millora de la línia Puigcerdà-Barcelona... Però, i jo em pregunto, ¿no és primer el país que l'anècdota, el model que la circumstància? I després, si no arriba mai l'excusa olímpica, ¿vol dir que la comarca es quedarà sense tot plegat?

EL RIPOLLÈS *ramon alabau*

El museu, obra de la seu

| Vivim uns temps frenètics, diuen. Tanmateix, ningú no ho diria davant les portes encara closes del nou museu etnogràfic de Ripoll. Fa gairebé deu anys que l'antic va ser clausurat, però tot un seguit d'entrebancs com ara el parsimoniós desallotjament del casal on s'ubicaria la nova proposta museística, o bé la previsible aparició de la muralla que deturaria els treballs, han anat postergant-ne la inauguració. Sembla ser, però, que l'heterogeni arsenal d'objectes que dormita a l'obagor de les caixes aviat recobrarà la vida i ens farà possible el viatge al passat.

Recuperarem finalment velles escenografies de somni: el món dels pastors, l'univers de la forja, la indústria de les armes... Reviurem un temps esvaït i percebrem el pòsit màgic que tenen les coses per als ulls que saben desentranar-les. Avesats a recollir impressions a dojo, ens costa deturar-nos a contemplar amb mirada assossegada, atènyer el llenguatge silent de les coses.

Entusiasmat per la imminent obertura del nou museu, voldria tanmateix deixar-me endur uns instants per la nostàlgia i retre homenatge als folkloristes engrescats que van concebre aquell primer museu que, després d'una esgotadora escala de cargol, descabdellava el seu tresor. L'embranchida del tèxtil els va fer adonar que hi havia un món que aviat desapareixeria i van anar arreplegant tot un munt de coses que, parafrasejant Borges, ens serveixen cegament i perduraran més enllà del nostre oblit.

Al cor li calen aortes

| Un tema recurrent a tot el Ripollès és el de les comunicacions, que retorna obstinadament com una cançó enfadada. No som de mena estàtica com la gent d'abans, ens belluguem constantment i volem sobretot no perdre temps. Sortosament, amb totes les seves precarietats, hem mantingut la línia de tren, el túnel de Collabós ens ha apropiat la Garrotxa, ens ha vertebrat amb la nostra capital i ens fa molt accessible la costa, mentre que aviat podrem viatjar a Osona en un sospir.

Però hi ha indrets que romanen impracticables. Quanta gent no ha visitat mai Prats, que rau només a mitja hora de Molló i que et permet accedir a un indret amb moltes similituds però també amb divergències que generarien una dialèctica profitosa? Que distant que veiem la Cerdanya, tot i que ens queda, quilomètricament parlant, més a prop que Granollers! Quina relació tenim amb els bergadans, tan propers i tan llunyans alhora? Connectats amb gent dels antípodes, no coneixem els nostres veïns de replà! Ah, si poguéssim combatre plegats els esculls, compartir junts projectes i esperances, aplegar forces per abastar impossibles!

